

Шкільний булінг – ознаки та правові наслідки

Булінг (від англійського bullying) – тривале цькування, залякування, агресивне переслідування одного з членів колективу з боку інших представників колективу. Така поведінка має на меті самоствердитися за рахунок когось, підпорядкувати особистість своїм інтересам або заслужити собі загальний авторитет.

Це явище є досить поширеним не лише в Україні, а й в усьому світі. За даними соціологічних досліджень, із проявами булінгу в Україні стикаються 8 із 10 дітей. При чому, частина опитаних дітей зізналася, що потерпають від знущань не лише з боку школярів, а зазнають утисків й з боку вчителів.

Якщо розглядати це явище з **правової точки зору**, необхідно відмітити, що в даному випадку порушується ціла низка законодавчих актів щодо захисту прав дитини.

Головний міжнародний документ у цій сфері є *Конвенція ООН* з прав дитини, яка проголошує, що **усі діти від народження рівні та мають право на безпечні та сприятливі умови життя**.

Конституція України проголошує, що **найвищою соціальною цінністю є людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека**. Крім того, Основний Закон встановлює, що **будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються за законом**.

Цивільний та Сімейний кодекси України також є важливою складовою національного законодавства щодо захисту прав дитини.

Закон України «Про охорону дитинства» прямо передбачає **захист дитини від усіх форм насильства**.

Міжнародним і національним законодавством визначено що **дитина – це особа, яка не досягла 18 років**.

Як відомо, за порушення вимог законодавства, особи, що його порушили, несуть **відповідальність**.

У випадку шкільного булінгу, за кривдника, якому не ще **не виповнилося 14 років** усю відповідальність несуть батьки. Вони повинні відшкодувати шкоду (як матеріальну, так і моральну), яку завдала їхня дитина іншому учню.

Якщо дитина, віком **від 14 до 18 років** має майно або доходи, достатні для відшкодування завданих збитків, вона робить це самостійно; якщо ні – то відповідають батьки. До того ж, **батьків** може бути притягнуто до **адміністративної відповідальності** за невиконання обов'язків щодо виховання дітей.

Крім того, **дитину з 16 років** можна притягнути як до **адміністративної**, так і до **кримінальної відповідальності**, в залежності від тяжкості та наслідків вчиненого діяння.

Проте, Кримінальний кодекс встановлює перелік правопорушень, за які дитину можна притягнути до відповідальності з **14 років** – умисне вбивство, нанесення тяжких чи середньої тяжкості тілесних ушкоджень, зґвалтування, крадіжку, умисне знищення майна, хуліганство та деякі інші тяжкі злочини.

Важливо! Щойно дитина переступає поріг школи, відповідальність за неї несуть вчителі та шкільна адміністрація. Це прямо передбачено Законом України «Про освіту», згідно якому **педагогічні працівники зобов'язані захищати учнів від будь-яких форм фізичного та психічного насильства**,

приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою. Тож, учителя, який знехтував своїми обов'язками та правами дитини, можна також притягнути до відповідальності.

За правовими консультаціями та юридичною допомогою можна звернутися до: **Роздільнянського місцевого центру з надання БВПД за адресою:**

м. Роздільна, вул. Незалежності 2.

Тел.: (04853) 50 366; (04853) 50 443

E-mail: rozdilna.odesa@legalaid.gov.ua.

Тетяна Кулішова

директор Роздільнянського

місцевого центру з надання БВПД